

vangsten in het zuidwesten van ons land op precies dezelfde datum plaatsvonden.

Het komt namelijk wel meer voor dat een soort – waarvan bekend is dat hij migreert binnen zijn areaal – tegelijkertijd op verschillende plaatsen in grote aantallen wordt gevangen. Een goed voorbeeld is *Tortrix viridana* (Linnaeus) die massaal kan uitzwerven naar plaatsen waar de voedselplant eik (*Quercus* sp.) niet of in geringe mate voorkomt. Dat gebeurde in 1983 toen tegelijkertijd in Melissant, Kortgene en Oosthuizen zeer veel exemplaren op licht werden gevangen (Lempke, 1985).

Olethreutes arbutella is bekend uit de ons omringende landen met uitzondering van België. Wellicht is de soort bezig met het uitbreiden van zijn areaal. Het voorkomen op verschillende plaatsen buiten de natuurlijke biotoop en het veronderstelde zwerfgedrag wijzen in die richting. Nauwkeurige registratie van vangsten en waarnemingen zijn nodig om een juist beeld te krijgen van de verspreiding van deze nieuwe soort in ons land.

Literatuur

- HUISMAN, K. J. & J. C. KOSTER, 1995. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in het jaar 1992 (Lepidoptera). – *Ent. Ber., Amst.* 55: 53-67.
- HUISMAN, K. J. & J. C. KOSTER, 1996. Nieuwe en interessante Microlepidoptera uit Nederland in het jaar 1993 (Lepidoptera). – *Ent. Ber., Amst.* 56: 37-55.
- LEMPKE, B. J., 1985. Interessante waarnemingen en vangsten van Lepidoptera in 1983. – *Ent. Ber., Amst.* 45: 41-49.

J. van Vuure, Torendijk 82, 4484 ND Kortgene.

***Trogus lapidator* weer in Nederland aangetroffen (Hymenoptera: Ichneumonidae, Ichneumoninae)**

Trogus lapidator (Fabricius) is een ongeveer 15 mm grote (blauw)zwarte sluipwesp die de

rupus van de koninginpage, *Papilio machaon* Linnaeus (Lepidoptera: Papilionidae), parasiteert. Die rups wordt nog wel normaal volwassen en verpopt. Daarna start de ontwikkeling van de sluipwespplarve. Tenslotte komt de sluipwesp via een karakteristiek, zelf geknaagd gat in de vleugelschede, uit de vlinderpop tevoorschijn.

Over de afgelopen 100 jaar vertoont het voorkomen van de koninginpage in Nederland een zeer grillig patroon. Naast bloeiperiodes waren er ook tijden waarin de soort bijna geheel uit ons land was verdwenen. In perioden waarin de koninginpage door heel Nederland voorkwam was ook *Trogus lapidator* op verschillende plaatsen aanwezig, zoals blijkt uit gekweekte exemplaren in de collectie van de afdeling Entomologie van het Zoölogisch Museum te Amsterdam. Hier bevinden zich onder andere dieren van Schoonoord (1901), Steenwijk (1941) en het Westland (1946).

Na een bloeiperiode in de veertiger jaren trok *Papilio machaon* zich in Nederland steeds meer naar het zuiden terug. Begin jaren zestig werd een dieptepunt bereikt en werd de soort nog slechts sporadisch in het uiterste zuiden van ons land waargenomen. Inmiddels is er weer sprake van een toename en komt de vraag op of ook *Trogus lapidator* weer in ons land zal verschijnen.

Sinds 1985 wordt door Br. Virgilius Lefebber jaarlijks met een malaiseval entomologisch onderzoek verricht op de Sint Pietersberg bij Maastricht. Hierin werd op 8 augustus 1993 voor het eerst in vele jaren een exemplaar van *Trogus lapidator* gevangen, en wel een wijfje. Uiteraard kan dit een zwerver geweest zijn en dus zou een kweek van *T. lapidator* pas werkelijk de terugkeer van de soort in Nederland bevestigen.

C.J. Zwakhals, Dr. Dreeslaan 204, 4241 CM Arkel.